

## PREGÓ DE LES FESTES DEL TURA 2026

Bona nit, alcalde, regidores, regidors. Bona nit a tots els que sou aquí i als que ens esteu seguint. Jo vaig néixer aquí davant. A la Clínica del Tura. Un mes de setembre.

Mireu si m'ho van posar fàcil per ser olotí, que només faltava que, en comptes d'embolicar-me amb una manta, les monges m'haguessin posat el Cap de Lligamosques.

I ara sóc aquí, a l'altra banda, fent el pregó de les Festes del Tura. He trigat gairebé cinquanta anys a travessar el carrer. Això sí: he fet una volta una mica llarga. Ja veieu que, els que diuen que tot va massa de pressa, no coneixen el meu cas.

Avui és un dia molt important. Perquè d'entre tots els dies de la història, avui, avui fa 50 anys exactes que els meus pares es van casar i ho van celebrar a La Deu.

*Pare, mare, ja veieu que aquest any us hem reservat el Firalet, he fet venir gent, després hi haurà música, gegants, correfocs... i cinc dies de festa!* Hi ha gent que regala una experiència amb aquelles caixetes que ningú acaba gastant. Doncs ja veieu, aquest any en Xavier i jo hem tirat la casa per la finestra! *Alcalde, gràcies també per la teva col·laboració en fer-ho possible.*

Una altra cosa fa que aquest any sigui molt especial. També m'han dit que aquest és el pregó número seixanta. Seixanta pregons. Per celebrar-ho, acabaré amb seixanta paraules. Les cinquanta-nou primeres les diré jo. L'última la direu vosaltres. Ja us avisaré; no cal que comenceu a comptar encara.

He mirat el programa i l'alcalde hi diu que aquestes són les millors Festes del món. M'agrada que hàgim arribat a aquest nivell d'objectivitat institucional. Si ho diu l'Ajuntament i ho diu el pregoner, ja no és una opinió. És la versió oficial. Qui no hi estigui d'acord té quinze dies per presentar al·legacions.

Dir que són les millors festes és molt fàcil quan tens gent d'Olot al davant. La dificultat arriba quan ho has d'explicar a algú que no hi ha estat mai.

Segur que us ha passat. Coneixeu algú de fora, surt el tema i de seguida dieu: has de venir per Festes del Tura, són increïbles. Llavors comences amb els Gegants, els Cabeçuts, els Cavallets, els concerts, la Turinada, la Batalla de les Flors. I l'altra persona et mira una mica condescendent i diu: sí, sí, al meu poble també estan molt bé.

I et sap greu. Perquè tothom té dret a estimar el seu poble. I tothom té dret a equivocar-se.

Passa el mateix amb els gegants. Tu veus els gegants d'un altre lloc i penses: pobra gent. Cara torta, vestits raríssims, noms que semblen de broma. Llavors mires els nostres i dius: home, siguem seriosos. Entenc que cadascú pensi que els seus són

els millors. El que costa d'entendre és que ho continuïn pensant després de veure els nostres.

Tinc un amic de Lloret de Mar que es diu Eduard. És de l'època en què l'Aleix, l'Òscar i jo fèiem ràdio. Sempre deia que Olot era avorridíssim. "El lloc més avorrit del món", deia. "Avorridíssim".

Fins que va viure unes Festes del Tura. El noi va flipar. I allà ho va entendre: no era un problema de festa: era un problema de dates. Aquí, nosaltres, siguem clars, la festa no la repartim igual. La concentrem. Hi ha gent que passa uns dies aquí, troba que tot és tranquil, la fageda, els volcans, el Fluvià... I es pensen que ens coneixen. Però no ens coneixen. Han vingut quan Olot estava tancat.

Però avui estem oberts. Aquest any ja sabeu que hi ha els The Tyets, Ginestà, La Ludwig Band, Teràpia de Shock, Svetlana, la Norantada i, aquesta nit, a la plaça Major, La Moguda Olotina.

En resum: hi ha concerts per als joves i concerts per als que encara ens pensem que som els joves. Això és així, eh? Abans només miraves "què" feien. Ara també mires "a quina" hora. La mateixa persona que a les dues començava a animar-se ara veu que una cosa comença a la una i pregunta si no la podien fer després de dinar.

Això sí, us he de dir que això de la Norantada i de la Moguda Olotina, a casa, ja ho havíem vist abans. A finals dels noranta, el meu pare va impulsar una gran festa per recuperar la música dels seixanta. Aquell concert es va dir "Tots som Pop" i després va acabar donant lloc a l'associació FANS. *Qui d'aquí era dels FANS, a veure?*

Cada generació viu la seva nostàlgia com un descobriment personal. Els dels seixanta enyoren els seixanta. Els dels noranta enyorem els noranta. I els qui ara no enteneu per què ho fem ja podeu anar guardant les fotos, que no us queda tant.

És que això del pas del temps és molt relatiu. Jo encara veig Matrix, que és del 1999, i penso: és bastant nova. La posen a Netflix i no tens la sensació que estiguin posant cinema antic. Però prova de dir-li "una pel·lícula bastant nova" a algú que va néixer després de Matrix. Et mirarà com si tot el teu món fos una simulació.

Hi ha un moment en què descobreixes que el cinema clàssic ja no és només el que es va fer en blanc i negre. També és clàssic aquell que recordes haver anat a veure d'estrena al Cinema Colón. L'únic cine del món que s'ha transformat en un passadís. I, encara avui, sempre que hi passo per davant penso: "què coi és això? On ha anat a parar el cine?".

Perquè amb molts llocs d'Olot em passa exactament el mateix. Tu creus que hi camines avui, però el plànol que portes al cap té uns quants anys. La biblioteca, per mi, encara és a la plaça Estrella. L'Ajuntament és al carrer Major. Sí, ja sé que ara l'Ajuntament és la biblioteca, la biblioteca és l'escola de música i que l'Ajuntament és aquí on sóc... ara. Un embolic. Ho sé. Però una cosa és saber-ho i una altra és haver-ho acceptat.

On això es veu més és als bars. Fa dos anys vam fer al Museu de la Garrotxa l'exposició "Derbis, tecno i rock and roll", sobre la música, els locals, les motos i aquella manera de trobar-nos. M'emociono quan recordo noms com La Cova, el Diàleg, el Dosis, o el No se lo digas a mamá. Tela quins noms. I les discoteques. Kratter's, oberta i tancada tantes vegades que encara em sembla que sortegen Fordfiestas. L'UP! que va passar a ser l'ÀTIC, l'Alot Planet... Mireu si ha passat temps, que hi ha bars que han obert, s'han posat de moda, han estat la referència de tota una generació i ja han tancat. I nosaltres ni els coneixem.

Però, això sí. Alerta. Hi ha coses que no canvien mai. Mai. Un patrimoni olotí a l'altura de Sant Esteve o del cap del Lligamosques: el Lucky Luke. A mi encara em sembla que allà, a la barra, hi ha les mateixes persones que hi vaig deixar. Entres al Lucky i, pam, t'atrapa un buit de l'espai quàntic. És com la Sala del Temps de Bola de Drac, tot passa a una velocitat diferent, allà dintre. Felicitats, per cert, que celebren 40 anys. Avui hi anirem.

Una altra cosa que trobo a faltar són les motos. Sí, tu. Les motos. Jo havia tingut una Mobyette i una Rieju Drac. Hi havia gent que canviava el tub per fer més fressa. El MetraKit, el Kit Yasuni, tubs, peces i adhesius. I l'olor de gasolina i oli, la benzinera del Parc Vell (veieu, un altre lloc que sempre que hi passo, m'espanto quan hi veig un forn de pa degustació!). Les motos aparcades totes en fila al Firal. Sabeu que encara hi ha gent que queda a "les cabines del Firal"? Com si algú recordés per què serveix una cabina telefònica! No només les cabines: som la darrera generació que ha anat en moto sense casc i al cotxe sense cinturó ni cadireta. Legalment.

Nosaltres vam créixer sense geolocalització. En canvi, ara volem saber on són els fills, a quina hora tornaran i que ens envïïn la ubicació. Potser en fem un gra massa. De fet, a nosaltres ens van dir que som la Generació X. La X devia voler dir que ningú sabia on érem. Especialment, els nostres pares.

Però a les Festes del Tura, abans de tenir moto ja havíem après una altra manera de donar voltes sense arribar gaire lluny: els cavallitus. La gent de fora quan diem Cavallitus pot pensar que parlem dels Cavallets de la faràndula. No. Poca broma. Els cavallitus són un concepte general que inclou totes les coses impossibles i sorolls eixordadors del Parc de l'Estació.

Hi ha el Saltamontes. No cal dir més. Els autoxocs, que eren una mena de Tinder d'abans amb lesions cervicals. I les parades del tiro, on nosaltres que som de Sant Roc ja anàvem a escalfar punteria amb la iaia abans que les festes obrissin oficialment.

Des de fa uns anys hi torno puntualment als cavallitus amb en Gerard i en Miquel, els meus fills. Són fanàtics de la faràndula, de les Festes i, especialment, dels cavallitus. Els encanten. És el lloc de les Festes on els records es multipliquen exactament a la mateixa velocitat que desapareixen els diners que havies promès gastar-t'hi abans d'arribar.

Els cavallitus et fan un resum de vida bastant exacte. Primer t'hi porten. Després hi vas per veure qui t'hi trobes. També hi vas acompanyat d'algú especial. I anys més tard hi portes algú petit. I acabes repetint les frases que un dia et semblaven incomprensibles: l'última i marxem. L'última, és clar, no és mai l'última.

Amb les carrosses passava una cosa semblant. Quan s'acabaven les voltes i les boles de confeti, tothom en recollia de terra i continuava tirant-ne, cada vegada més brut. I després, el correfoc. Els dimonis. Els petardos. I si coneixes el dimoni encara és pitjor. Com l'Elies, en Jordi o en Francesc. Perquè no només et tirarà el petardo més gros: sabrà exactament a qui apunta.

Ara bé, el punt del programa de festes que tenia sempre en vermell per no perdre'm era la Turinada. He fet programes de televisió i de ràdio, espectacles de teatre i experiències immersives, però encara no he pogut explicar bé a ningú què coi és la Turinada. Potser va ser la meva primera experiència immersiva.

D'aquell recorregut hi ha una història que m'agrada especialment: la dels gomets. Durant anys, durant el recorregut, una colla d'amics ens vam enganxar gomets els uns als altres, a la roba, per tot arreu. Això va començar perquè un amic tenia un taller tèxtil a prop de la plaça del Carme. Agafàvem els gomets d'allà. Era com una broma. Us juro que no pensàvem pas que estàvem a punt de fer una aportació a la cultura popular olotina. Més endavant la gent va començar a portar els seus. Ja no calien els nostres, tothom portava gomets.

Abans que les xarxes socials ens ensenyessin a etiquetar els amics, nosaltres ja ho fèiem. Literalment.

Una idea deixa de ser només teva quan els altres la fan servir sense haver-te de demanar permís. Però totes les tradicions, fins i tot les que ara ens semblen intocables, van ser inventades en algun moment. I també desapareixen. Després d'una colla d'anys m'han dit que avui ningú enganxa gomets a la Turinada. Es veu que vam inventar una tradició intensa, però curta. No pas com la de les samarretes, que va començar a la mateixa època i pel que he vist avui, segueix en plena forma!

I si parlem de tradicions que han canviat, el santcristo gros de les Festes és la faràndula. El meu avi, quan arreglava els gegants allà a l'Art Cristià, m'explicava que hi havia hagut moments en què costava trobar gent per ballar la faràndula. Era considerada una cosa de poca categoria. Ara explica això a una família que tingui algú que vulgui ser cabeçut, cavallet o geganter.

Hi ha nens que no volen anar a la Lluna. Volen ballar la faràndula. I, a data d'avui, això d'anar a la Lluna els pot semblar un procés de selecció més assequible.

Però sí que hi havia una petita esclatxa d'esperança. La cercavila. Allò era una anarquia controlada. Quan fèiem la cercavila, anàvem a l'Hospici a buscar què podíem portar. Nosaltres, com que som de Sant Roc no teníem gegants. Sempre acabàvem sortint amb algun gegant o alguna bèstia descartada pels que havien arribat primer. Ara no diré quina ens tocava, perquè sortirien els del barri que tots sabem a defensar "lo seu". Però sortíem. I un cop al carrer, allò ja era nostre. Amb

dignitat. Fins i tot quan tocava portar, entre dos, l'Àguila Vella i acabàvem amb l'esquena torta per totes les Festes.

Ara, m'han dit que hi ha una manera especial de picar a la porta de l'Hospici, l'espera, el ritual del Cap de Lligamosques. Jo no ho recordo exactament així quan hi anàvem nosaltres. Ho veig i penso que algú ha trobat una manera de fer créixer un moment que ja existia.

En Gerard i en Miquel en són uns experts. També els seus cosins, la Mar i l'Aaron. M'expliquen costums, moments i tradicions noves que jo no conec. I això és una experiència curiosa. Jo, que he explicat tantes vegades les Festes del Tura, descobreixo que hi ha unes Festes que necessito que me les expliquin ells.

És com una festa nova. I és una gran notícia.

Hi ha una frase que hauríem de pronunciar amb prudència: dir "això abans no es feia". Com si el fet que una cosa no es fes abans fos una raó suficient per no fer-la ara. El Ball de l'Hora va començar el 1991. Hi ha hipoteques més antigues. El Ball de les Espelmes va començar el 1995. D'això fa quatre dies, però quan ho veus avui et sembla que portem segles fent-ho així.

Potser hauríem de dir "això abans no es feia" amb una mica més d'alegria. Significa que encara tenim ganes de crear coses noves. Respectar una tradició no és congelar-la, ni tampoc és canviar-la perquè sí. És entendre què té de valuós, cuidar-ho i deixar que continuï viva. Aquí hi ha l'equilibri. Conservar-la prou perquè la reconeguem. Renovar-la prou perquè els que arriben més tard que nosaltres tinguin ganes de viure-la.

Olot també és així. De vegades semblen una gent tancada. Reservada. Prudent. Però després som sorprenentment oberts i inquietes. Sembla que mirem cap endins, però som una ciutat capaç de pensar molt lluny. D'Olot han sortit persones i projectes capaços de recórrer el món sense deixar de ser profundament d'aquí. Ser local i ser global no són dues coses contràries. De vegades, com més clar tens des d'on parles, més lluny pots arribar.

Jo mateix he tingut la sort de portar projectes a moltes ciutats. I sempre, quan soc lluny, em descobreixo explicant alguna cosa que vaig aprendre aquí. Potser per això Olot m'acaba sortint a totes les converses de manera natural. "Olot és natural" com deia aquella campanya de promoció dels anys 80 que intentava portar turistes.

De turistes, però no en tenim gaires. La frase típica de les festes és: "el dissabte no sortiré gaire, que ve molta gent de fora". És una frase molt nostra. Aquí convidem a tothom... I després mirem quin dia vindran per organitzar-nos per no ser-hi.

Als de fora també els expliquem amb molt d'orgull la història del McDonald's que a Olot va tancar. Expliquem que li vam dedicar una botifarrada popular de benvinguda al seu propi pàrquing i que després va tancar perquè no hi anava ningú. I acabem dient, veritat o mentida, que va ser l'únic McDonald's de la història que ha tancat. Quan l'expliquem nosaltres, la història agafa dimensions èpiques. Deu ser dels tancaments que s'han explicat més vegades per habitant al món.

Crec que va ser la primera cosa que vaig explicar a la Tere quan la vaig conèixer. No sé com va decidir venir igualment.

La Tere va venir amb mi a Olot per primera vegada fa gairebé vint anys. I avui està encara més enamorada que jo del paisatge i també de la faràndula. Ella no va néixer a la Clínica del Tura. No tenia el meu mapa antic, ni els bars, ni les motos, ni sabia quina diferència hi havia entre els Cavallets i els cavallitus. Ho va anar descobrint. Va tornar. Hi va posar temps. Hi va trobar persones. Hi ha construït els seus propis records.

Tots sabeu que el Petit Príncep creu que la seva rosa és única. Quan descobreix tot un jardí de roses iguals, s'ha d'esforçar per entendre que la seva rosa no és especial perquè sigui l'única, sinó perquè és la que ell ha cuidat, escoltat i estimat. És una rosa única per tot el que han viscut junts.

Amb les Festes ens passa igual. Hi ha moltes places, molts gegants i moltes festes majors. Però en aquestes hi hem viscut nits i dies amb la gent que estimem.

Que, a més, les nostres siguin les millors del món, evidentment, ajuda.

Allò que fa nostres les Festes no és una classificació. És el temps que hi hem posat i la gent amb qui les hem viscut. I per això, tampoc podem exigir records a qui encara no ha tingut temps de fer-ne.

Per a algunes persones aquestes que comencen avui seran les seves primeres Festes: perquè fa poc que viuen a Olot, perquè encara són canalla o perquè avui les hi ha portat algú. No coneixen tots els noms, no saben totes les cançons, potser no entenen encara per què una plaça sencera pica de mans i fa un "ui!" en un moment determinat.

En aquesta nostra ciutat, el primer any, qui arriba de fora es pregunta per què fem el que fem. El segon any, ja hi participa. I el tercer, es queixa que el dissabte venen massa forasters. Ja és d'Olot.

El meu pare va néixer al barri del Carme, la meva mare va néixer al barri del Roser. Els meus avis eren de Sant Pere Màrtir i de Sant Roc i, segurament jo, vaig néixer aquí davant per trobar un punt mig. Ja ho tenia tot fet. Però també es pot arribar a Olot per elecció.

----- INICI - PETIT MOMENT SORPRESA -----

## **----- FINAL - PETIT MOMENT SORPRESA -----**

Us he dit que acabaríem amb seixanta paraules. Jo en diré cinquanta-nou. I tots plegats direm l'última, d'acord? Atenció, que tothom la sabrà segur, només m'heu de seguir, són només 60 paraules, una per cadascun dels 60 pregons que s'han fet fins avui. Això és per a tots vosaltres. Per als que ja no hi són, per als que hi heu estat sempre i per als que hi sou per primer cop. Esteu a punt?

**Als qui ens van ensenyar a estimar aquesta festa, gràcies. Als qui avui la descobriu, benvinguts. Als qui la fareu diferent, endavant. Que els records ens acostin, que ningú es quedi fora i que sempre trobem temps per compartir la vida. Cuidem allò que hem rebut. Inventem plegats, amb alegria, allò que encara no existeix. Visca les Festes del...**

**TURA!**